

JACQUES FESCH

OBRÁTENIE V CELE SMRTI

Jedným z najšokujúcejších svedectiev 20. storočia, ktoré opisuje, ako Boh dosiahol obrátenie a duchovný rast v ľudskej duši, je nepochybne príbeh Jacquesa Fescha (1930-1957), mladého Francúza, ktorý zomrel v roku 1957 pod gilotínou.

Keď Jean Marie kardinál Lustiger, emeritný arcibiskup Paríža a vážený priateľ pápeža Jána Pavla II., podnikol v decembri 1993 prvé kroky v procese blahorečenia 27-ročného vraha, ktorý zabil policajta, vyvolal tým vo Francúzsku všeobecné pohoršenie. Na smrť odsúdený kriminálnik má byť svätý? Aká provokácia!

A predsa sa kardinál neváhal postaviť proti všetkým kritickým hlasom: „*Pred Bohom nie je nikto definitívne stratený; ani vtedy, keď ho*

spoločnosť odsúdila. Dúfam, že Jacques Fesch bude raz uctievaný ako svätý. To by dodalo odvahu všetkým tým, ktorí sami sebou opovrhujú a myslia si, že sú nenapraviteľní a beznádejne stratení.“

NEPOKOJNÝ A UZAVRETÝ

Jacques Fesch vyrastal na predmestí Paríža ako najmladšie dieťa bohatej rodiny. Otec bol riaditeľom banky, ateista a cynik, ktorý sa vôbec nezaujímal o svoje deti. Matka bola nábožná a charakterná žena, ale zároveň bola taká uzavretá do seba, že nebola schopná viesť rodinu a darovať jej potrebné teplo a zázemie. Zanedbaný rodičmi bol teda Jacques už ako dieťa ponechaný iba na seba. „*Moji rodičia si nerozumeli a to sa odrazilo v neznesiteľnej rodinnej atmosfére. U nás neexistovala vzájomná úcta a láska. Boli sme monštrá egoizmu a pýchy.*“

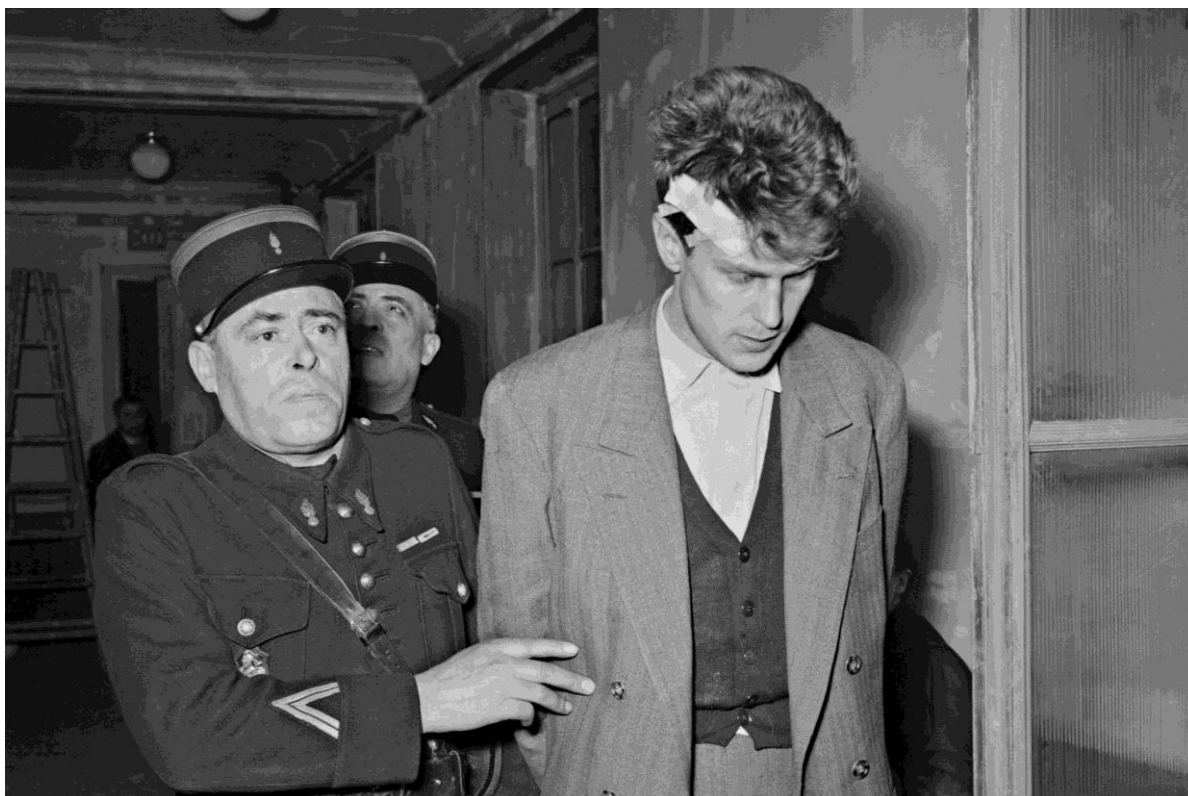
Uzavretý chlapec musel kvôli zlému prospechu viackrát meniť školu. „Ten vysoký a prachatý blondák“ bol síce medzi mladými pre svoju štedrosť vítaný na večierkoch a obľetovaný mnohými dievčatami, ale v skutočnosti nemal ani jedného jediného priateľa. Ako 19-ročný prerušil štúdium a

pracoval bez vážneho záujmu u otca v banke, kým ho nepovolali do vojenskej služby do Nemecka. Lúboštná aféra s Pierrette Polack, katolíckym dievčaťom pochádzajúcim tiež z bohatej rodiny, sa uzavrela v roku 1951 civilným sobášom. O mesiac neskôr prišla na svet ich dcéra Veronique. „Svoju ženu som nemiloval opravdivo, ale boli sme dobrými priateľmi... Svoju dcéru som však miloval... Mal som slabú vôľu a veľmi labilný charakter. Vždy som volil najpohodlnejšiu cestu.“

Nielenže sa nevydarilo jeho pôsobenie vo švagrovej firme, ale netrvalo dlho a Pierrette sa spolu s dieťaťom vrátila k svojej rodine. Matka Feschová znovu pomohla svojmu synovi a previedla na jeho konto milión frankov, aby si mohol vybudovať obchod. „Po prvom neúspechu som všetko nechal. Moja matka ma vyhodila na ulicu a vo firme som mal veľké dlhy. Čo som mal robiť v takomto rozporení? Bolo lepšie jednoducho zmiznúť.“

Zostal sám, bez životného cieľa, opantaný silnou túžbou po jachte, na ktorej by sa mohol plaviť na ďaleké ostrovy. Práve kvôli tomu spáchal 23-ročný Jacques vo februári 1954 zločin: prepadol židovského bankára Silbersteina, u ktorého si predtým objednal veľké množstvo zlata. Namiesto platenia udrel starého muža pištoľou svojho otca po hlave a zmätený ušiel bez veľkej koristi. Jacques cestou stratil okuliare, a keď ho dostihol policajt, jednoducho naňho vystrelil spod kabáta – priamo do srdca! „Nič som nevidel, konal som akoby z donútenia, ako posadnutý. Čo prišlo potom, bola ... vražda a chytanie divého zvieratá. Potom som sedel vo väzení“, obvinený z ozbrojeného lúpežného prepadu a z vraždy 35-ročného policajta Georga Vergnesa, ktorý bol vdovec a sám vychovával svoju štvorročnú dcérku.

NEMÁM ŽIADNU VIERU

Na začiatku svojej tri a pol roka trvajúcej prísnej väzby na samotke nechcel Jacques Fesch o Bohu nič počuť. „Šesť alebo sedem rokov som viedol život bez Boha ... v egoizme a prázdnote. Nebol som

schopný milovať. Keď sa hovorilo o Bohu, vždy som odpovedal: Pekná legenda, útecha pre ľudí, ktorí trpia. Náboženstvo je pre otrokov a utláčaných.“ Pri prvej návšteve pátra Devoyoda, väzenského duchovného, ho Jacques drsne odmietol: „Nemám žiadnu vieru. Vaša námaha je zbytočná.“ Ako presvedčený ateista chcel dokonca svojho brilantného advokáta Paula Baudeta, horlivého nohorlivého novoobrátenca a karmelitánskeho terciára presvedčiť svojimi intelektuálnymi argumentami o tom, že duchovný život neexistuje. V priebehu nasledujúcich ôsmich mesiacov sa ale Jacques nevedel dočkať každodenných rozhovorov s dobrotivým a trpezlivým pátrom Devoyodom: „Krok za krokom som sa dostal tak ďaleko, že som začal skúmať svoje predošlé názory. Stal som sa otvoreným pre vieru, ale ešte som neveril. Pokúšal som sa uveriť rozumom.“ Nemám žiadnu vieru

NOC OBRÁTENIA

„Po roku väzby, keď som jedného večera s otvorenými očami ležal na posteli a trpel ako nikdy predtým, vydral sa z môjho srdca výkrik o pomoc: ‚Bože môj!‘ A v tom okamihu som pocítil, ako sa ma zmocnil Boží Duch - ako silný vietor, o ktorom som nevedel, odkiaľ prichádza. Nebolo to iba zdanie, živo som pocítil, ako mi zvieria hrdlo a ako do mňa vchádza nový duch. Pocítil som neuveriteľnú silu a zároveň nežnosť. Bol to pre mňa silný zážitok, ktorý by sa nedal dlhšie zniesť. Od tohto okamihu som veril s neotrasiteľnou istotou, ktorá ma nikdy viac neopustila.“

V jednom z mnohých nádherných listov bratovi Thomasovi, benediktínovi, ktorý sa stal jeho sprievodcom na ceste obrátenia, Jacques napísal: „Nechápem, ako to vôbec bolo predtým možné, že som neveril. Zmocnila sa ma Božia milosť, zaplavila ma veľká radosť, a predovšetkým ma napĺňa hlboký pokoj. Všetko sa vyjasnilo v jedinom okamihu. Som úplne zmenený. Silná ruka ma otočila o stoosemdesiat stupňov. Predtým som bol živá mŕtvola. Ďakujem Pánovi celou svojou silou, že mal so mnou súcit v tej najväčšej biede a že na môj zločin odpovedal láskou. Po prvýkrát som musel plakať, keď som pocítil, že mi Boh odpustil.“

V posledných dvoch rokoch života sa 25-ročný odsúdenec stále intenzívnejšie upriamoval na Boha: ruženec, meditácia krížovej cesty, čítanie omšových textov, Svätého písma a breviára sa pre neho čoskoro stalo novou, neoddeliteľnou súčasťou každého dňa. Aj napriek tomu však neustále cítil

vnútorný boj „v osamelosti, navždy zatvorený medzi štyrmi stenami. Často upadám do stavu apatie a rezignácie. Zhrozený konštatujem, že všetko, o čom som si myslel, že už mám za sebou, ... neustále ťaží moju dušu. Všetky zlé myšlienky, ktoré som mal pred svojím obrátením, sa ma zmocňujú s tou istou prudkosťou a spôsobujú zmätok v mojom myslení. Takže musím pozbierať všetky svoje sily, aby som sa ich zbavil. Ale napriek všetkému verím a všetky svoje bolesti a utrpenie zverujem Kristovi. On ma chápe.“ Čítanie a písanie sa stali jeho vášňou. Za jeden rok prečítal viac ako 200 kníh, medzi nimi aj životopisy svätých.

ZMIERNA OBETA ZA VŠETKÝCH

S rodinou nadviazal úplne nové kontakty. Jeho matka, ktorá mala rakovinu, nemohla síce navštíviť svojho syna, ale znovu začala žiť svoju vieru a modliť sa za Jacquesa. Dokonca ponúkla Bohu svoj život za jeho záchranu, „za dobrú smrť“, pretože bola od začiatku presvedčená o tom, že ho popravia. Poslala mu knihu o Fatime, ktorú si Jacques viackrát s nadšením prečítal. Keď bol potom 6. apríla 1957, v deň svojich 27. narodenín, skutočne odsúdený na smrť, spomenul si na Máriine slová, ktoré povedala trom fatimským deťom: Modliť sa za obrátenie hriešnikov a prinášať obety ako

zadosťučinenie za ich hriechy. V cele smrti č. 18 padol na kolena a modlil sa: „Pane, pomôž mi! Obetujem ti svoje utrpenie!“

Rozhodol sa: „Moja smrť nebude nezmyselná. Obetujem ju za všetkých, ktorých milujem. Moja rodina potrebuje kompletne zmŕtvychvstanie. Ešte mám pred sebou dva mesiace a teraz viem, čo si Ježiš odo mňa praje: aby som svoju

vôľu úplne podriadil jeho vôli, aby som vyslovil ÁNO zmiernej obete. Kiežby moju krv, ktorá potečie, prijal Boh ako úplnú obeť a kiežby každá kvapka mohla vymazať jeden ťažký hriech.“

Prišli aj ťažké chvíle, o ktorých Jacques priznal: „Stále znovu šomrem na Pánovo rozhodnutie (odsúdenie na smrť). Pripadá mi ako zlý, starý kôň, ktorého pevne držia na uzde, a on sa neustále stavia na zadné, lebo sa chce opäť vrátiť do stajne hriechu... Keby som žil ďalej, nedokázal by som zostať na tejto úrovni, ktorú som dosiahol. Je lepšie, ak zomriem.“

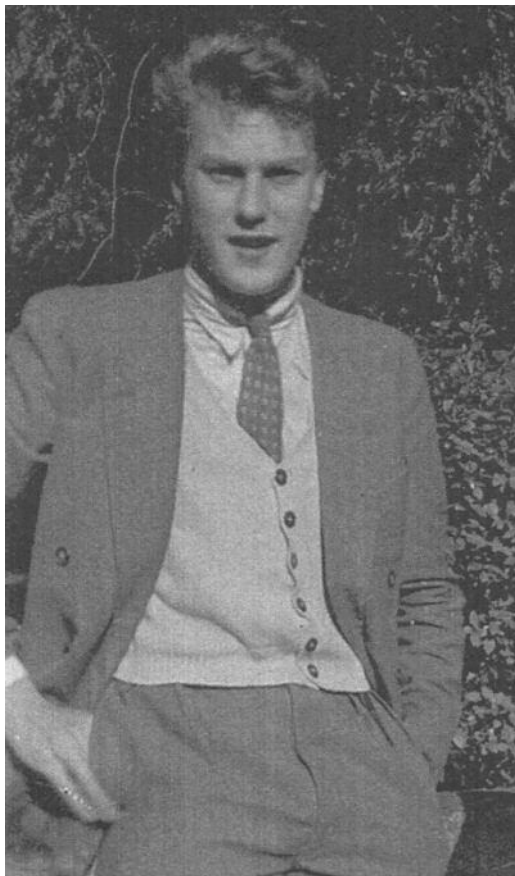
JACQUES AKO MISIONÁR

V posledných týždňoch prežíval Jacques veľkú radosť z obrátenia svojich najbližších. Jeho matka zomrela zaopatrená v roku 1956. Jeho svokra „mama Marinette“ Polack - „vzácná dôverníčka“ - sa zmierila s Cirkvou a obrátila sa aj jedna jeho sestra. „Odkedy som tu, všetci sa zahĺbili do seba. Rodina sa opäť stretla a zažíva postupnú premenu,“ skonštatoval šťastný. „Teraz musím získať už len moju druhú sestru a otca. Navštevuje ma každý týždeň a ako zarytý ateista je ešte stále rovnako fanatický

ako predtým. Prinajmenšom 45 rokov už nevidel spovednicu zvnútra. Svoj život obetujem za neho a som si istý, že Ježiš s ním bude mať súcit. Kedy to bude, to vie iba On.“

Najviac Jacquesovi ležala na srdci jeho šesťročná dcérka a manželka Pierrette. Zrodila sa v ňom celkom nová, nepoznaná láska a svojej žene napísal z väzenia viac ako 350 listov. Ona ho navštevovala pravidelne každú sobotu, ale cítila: „Môj Jacques je už v nebi, a ja sa nachádzam niekde na dolnom stupienku. Stal sa z neho úplne iný človek.“ Jeho vnútorné boje však neboli zbytočné! „Pomaly aj ona začína hľadať Boha, ale cesta je ťažká. Myslím, že začína chápať.“

Jeho najväčším práním bolo, aby ich manželstvo bolo uzavreté aj pred Bohom. „V otázke cirkevného sobáša som nevedel, čo robiť, a tak som prosil Pannu Máriu, aby sa ujala tejto záležitosti. A zrazu už neboli žiadne problémy!“ Pierrette mu pri poslednej návšteve dokonca s radosťou oznámila, že ako

prípravu na sobáš pôjde na sv. spoveď a na sv. prijímanie. Prvýkrát po toľkých rokoch! Zázrak! Večer pred popravou sa uskutočnil sobáš na diaľku.

Jacques sa snažil až do poslednej chvíle obrátiť aj svojich dozorcov a spoluväzňov. V poslednom mesiaci života napísal: „Dnes ráno som obdržal dobrú správu. Povedali mi, že jeden kamarát sa dal pokrstiť a v týchto dňoch prijal prvé sv. prijímanie. Vyzerá to tak, že naše rozhovory (počas prechádzok na dvore) ho postupne viedli k zamysleniu sa nad svojím životom a k obráteniu! Som šťastný, že som mohol Pánovi slúžiť ako nástroj pri takom chvályhodnom podujatí.“

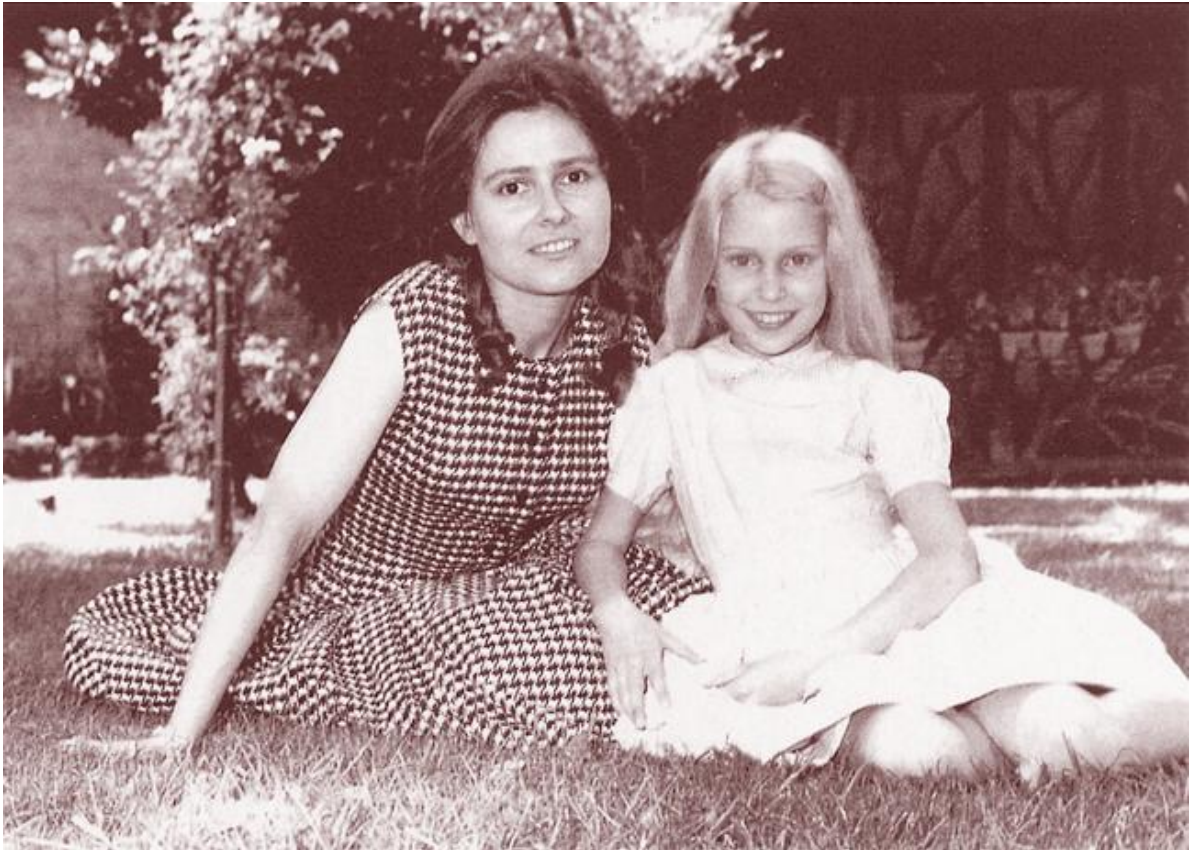
Jeho najbližším spoluväzňom bol André Hirth, ktorý býval v cele nad ním. Bez toho, aby sa niekedy videli, viedli títo dvaja často cez zamrežované okná dlhé rozhovory, ktoré podnietili Andrého k obráteniu. On sám v roku 1987, o 30 rokov neskôr, dosvedčil: „Obdivoval som jeho veľkú odvahu a vieru, ktorú mal. Túto vieru, ktorú som ja vtedy ešte nemal, ktorú som zo začiatku vôbec nechápal.“ V noci pred svojou popravou sa Jacques lúčil: „Vieš, André, nemôžeme povedať, že sa poznáme. A predsa viem, ... musíš zmeniť cestu, inak sa ti bude vodiť ako mne... André, keď sa potom tam hore stretneme, určite ťa spoznám podľa tvojho hlasu. A tak ti hovorím celkom jednoducho: ‚Dovidenia!‘ Keď raz uvidíš moju dcéru, povedz jej, ako mi je to všetko veľmi ľúto a ako veľmi ju ľúbim.“ „A ja som mu povedal: ‚Čau, buď statočný, braček!‘ ... a plakal som ako malý chlapec.“

UVIDÍM JEŽIŠA

Poprava bola stanovená na 1. októbra 1957. Počas celej poslednej noci písal Jacques rozlúčkové listy a dokončil denník, ktorý začal písať pred dvoma mesiacmi, aby ho mohol zanechať ako cenný testament pre svoju dcéru Veronique. V ňom píše: „Ježiš mi sľúbil, že ma hneď voviedie do raja. Moje oči hľadajú na kríž a môj pohľad je upretý na rany môjho Vykupiteľa. Bez prestania opakujem: ‚Všetko

pre TEBA!' Tento obraz si chcem uchovať až do konca, pretože v porovnaní s tým, čo vytrpel On, je moje utrpenie ničím. Očakávam lásku. Za päť hodín uvidím Ježiša!"

Kým čakal v cele, zrazu sa nečakane zmocnila jeho očistenej duše agónia: „Srdce mi divoko bije. Svätá Panna, pomôž mi! Cítim všetku horkosť tejto hodiny.“ Denník končí slovami: „Svätá Panna, stoj pri mne! Adieu, žite šťastne! Nech vás Pán požehná!"

O 5.30 nadišiel ten okamih. Jacquesa našli kľačiaceho pri posteli modliť sa. Bledý, ale pokojný sa vyspovedal a prijal poslednýkrát sv. prijímanie. Keď ho viedli ku gilotíne, želal si, aby mu podali kríž. Dlho a vrúcne ho bozkával. Keď všetkých znova poprosil o odpustenie, položil hlavu pod gilotínu so slovami: „Pane, neopúšťaj ma!"

Prameň: Francúzsky denník J. Fescha a Listy z cely smrti, Herder Verlag 1974.